

Martin Scholten (onder andere managing director Animal Sciences Group, Wageningen UR):

“Gegarandeerd goed, dat moet het streven zijn”

Scholten weet het zeker: “In Nederland zijn wij als varkenssector geneigd ons blind te staren op de binnenlandse zorgen. Er leven nogal wat negatieve sentimenten, maatschappelijk en economisch. Maar rondom de Nederlandse varkenshouderij zit een bedrijvigheid die een veel grotere markt heeft dan alleen de Nederlandse varkenshouders. Van uitgangsmateriaal via toegepast voer tot het omgaan met mest: ook al is het beeld in eigen land dat er van alles aan mankeert, in de wereld ziet men ons als koploper. Dat is een grote kans voor de Nederlandse agribusiness. Want in al die producten van al die schakels in de varkensketen zit kennis die kan worden verwaard.”

Hij gaat verder: “In grote delen van de wereld is er een groeiende belangstelling voor het varken als leverancier van gewaardeerd vlees. Zoals in China, niet-islamitisch Azië en Latijns-Amerika. Afgezet tegenover vis, kip en koe is het varken internationaal gezien óók een van de winnaars, waar het gaat om meedoen in de biobased economy wat betreft het voer. Als alleseter kan hij met een complexe mix van biologisch restmateriaal prima toe.”

In het dagelijkse professionele leven is hij in vele hoedanigheden bezig voor de Nederlandse agribusiness. Managing director van de Animal Sciences Group van de Wageningen UR is er daar één van. “Kijk je naar onze rol in de keten, dan geniet ik als ik zie dat onze kennis waarde krijgt door bedrijven die er toegevoegde waarde mee creëren. Een voorbeeld: dierenwelzijn kun je ook al bevorderen met toegepast voer, waarmee je het diergedrag verandert. Jonge varkens genieten ervan als je ze grotere pellets voert. Iets anders: als je biggen en zeug langer bij elkaar houdt, kun je ‘kennis’ van de zeug overbrengen op de biggen, wat leidt tot robuustere en gezondere dieren.”

Genuanceerd beeld

Vanuit de overheid wordt aangegeven dat het toch eerst en vooral de sector zelf is, die door transparantie en communicatie moet werken aan een meer genuanceerd beeld van de varkenshouderij in de Nederlandse samenleving. Wat vindt Scholten hiervan? “Ik vind dat jammer. Want de overheid aarzelt net zoveel als de sector. Maak je een stap voorwaarts, dan wordt dit al te snel afgedaan als verdere intensivering, als iets slechts.

‘Kwaliteit is dan hét issue geworden’

Ik vind niet dat je je trots op je product moet intomen vanwege de zorgen op de thuismarkt. De omstandigheden die in ons land een nadeel zijn, zijn bekend. Veel intensieve varkenshouderij, relatief klein land, beperkte afzet op de thuismarkt. Je moet echter voor je product durven staan, het zelfde product dat je ook in het buitenland aan de man brengt. Het product moet deugen, laat er geen misverstand over bestaan, maar met ons Nederlands product kun je in het buitenland echt onderscheidend zijn.”

Scholten vervolgt: “Als wij een gegarandeerd goed product in de wereldmarkt zetten, kunnen wij dat overal in die wereld tegen een redelijke prijs weg zetten. Met gegarandeerd goed bedoel ik dan: gegarandeerd gezond, diervriendelijk, hoogkwalitatief, met lage milieubelasting, kortom: verdienstelijk. Beter voedsel leidt niet tot een hogere prijs, maar bepaalt wel mede de grootte van je marktaandeel. Alleen dan komt het efficiënt werken, waarin wij wereldkampioen in zijn, ten volle tot zijn recht.”

● ● ● ● ● ● ● ● *In grote delen van de wereld is varkenvlees een gewaardeerd product. Wij moeten in het buitenland onze trots over ons product niet intomen, omdat de situatie op de thuismarkt zorgelijk is, zegt Martin Scholten van Wageningen UR.*

‘Gegarandeerd goed’

“Dit concept van ‘gegarandeerd goed’ is een rode draad die je ook in ketensamenwerking zou moeten borgen. De commissie-Van Doorn heeft dat concept goed in beeld gebracht. Zo is antibiotica-reductie een wig om de productie te verbeteren, en zo op de internationale markt onderscheidend te zijn, met een sector die dan minder afhankelijk is van grote marktleiders.

Bijkomend voordeel is dat, wanneer je ketenbreed dat ‘gegarandeerd goed’ hebt staan, het gemakkelijker is om free riders te identificeren. Je hebt als sector dan op vrijwillige basis de bewijslast omgedraaid. Als NVWA kun je dan extra aandacht schenken aan de ‘verdachte appels’, zoals ik het maar even noem. Niet prijs, maar

kwaliteit is hét issue geworden. Maar als je de waarde van je product wilt behouden, dan zul je met transparantie een slag moeten maken.”

Gevraagd naar andere te verwaarden en exporteren innovaties zegt Scholten: “Zoals bekend, bepaalt de darm de gezondheid van het varken. Met probiotica de darmflora op peil brengen, dat is typisch Nederlands. Functional foods voor varkens! Dan heb je mest, dat is zoveel meer dan energie, fosfaat en stikstof; daar zitten ook hoogwaardige bio-enzymen in die je kunt winnen als grondstof. Er is veel mogelijk richting het buitenland. Vrijwel altijd wél via een consortium.”

Hans van der Lee

Wie is Martin Scholten?

Als bioloog afkomstig van de Vrije Universiteit, werkte hij een groot deel van zijn leven bij TNO. Bijna altijd als onderzoeksleider in projecten over water en zee. In zijn 12 jaar bij ‘Wageningen’ vervulde hij diverse functies. Thans is hij managing director van Imares én van de Animal Sciences Group, bestaande uit Wageningen UR Livestock Research, het Central Veterinary Institute en het department Dierwetenschappen van Wageningen University. Ook vervult hij functies in Europese en internationale organisaties.